

ШЫН

Совет Эвилелинин Коммунист партиясынын

Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин, ажылчы чоннар депутаттарынын область Советинин органы

1955
МАРТ
24
ЧЕТВЕРГ
№ 61 (3255)

Өрттө 20 коп.

ССРЭ-нің Дээди Советинин Президиунунда (1 арын).
Тыва автономнуг областың колхозтарының болгаш совхозтарының сүт-бараан фермаларының бүгү ажылдакчыларында Танды районун «Революцияның чалбыжы» болгаш Жданов аттыг колхозтарының саанчыларының, кадарчыларының болгаш бызаа ажаакчыларының бүүдүрүлгө чөвүлел хуралының кыйгырымы (1 арын).

СЭП ТЫВА ОБКОМУНДА: Танды районун «Революцияның чалбыжы» болгаш Жданов аттыг колхозтарының саанчыларының, кадарчыларының болгаш бызаа ажаакчыларының бүүдүрүлгө чөвүлел хуралының кыйгырымы (1 арын).
Совет албан черлеринде партия аге организацияларының ажылы өкчижер (2 арын).
Совет Эвилелинин Маршалы Л. А. Го-

воровтуң мага болуп салган хавраштын чанында (2 арын).
Я. Норбу.—Лекция пропагандамын беки денелге (2 арын).
ПАРЛАГА ДОПЧУЛАА: Январь Пленумунун шийтирерини үрүгүчү пропагандалар (3 арын).
БҮДҮРҮЛГЕДЕ МҮРНАКЧЫ ДҮРЖУГА: Бүүдүрүлгениң чорудула бүүдүрүлгө хөй күш кирер ажылдары чигедери (3 арын).

АДМИНИСТРАЦИЯ АЖЫЛЫНГА ПАРТИЈИ КОНТРОЛЬ

Амгы үеде совет улус Коммунист партиянын ууртулгазы-биле социалисттик үндүрүлүш болгаш өлкө ажыл-агыйның улам ырайгы хөгжүдүзини шийттирип турар. Ол болза, партия аге организацияларының ажыл-чорудулгазын улам идеп-кейлерин болгаш экижерин, ажылчы чоннарның ортузунга партия-контрастыг болгаш партия-политиктиг ажылдарын бүү-ле хемчелер-биле күш-тедилерин негиз турар.

Улетпур бүүдүрүлгелеринин, колхозтарын, МТС-терин болгаш совхозтарын ажыл-агыйга ажыл-чорудулгазын контролду чорудар эргени партия аге организацияларына СЭП-нің Уставы тывыскал. Ол болза, улдетпур болгаш өлкө ажыл-агый бүүдүрүлгезинге партия организацияларының ууртулгу ролун бедиткен.

Партияни контроль дээрге, ажыл-агый ууртулгунун отчет иштелини партия хуралында дыңдап чуулаалары, коллективниң дуржулгага үндөзүш, ажылда четистерин ууртулгазын хемчелерин чогуур үезинде ажылдан кылдыр болур. Бүүдүрге планын күөсөдиринче массаларын мобилизациялап, бүүдүрүлгеге ажылдагыч эмес чоруктар-биле денемасары, шүүгүчүлөдү болгаш бот-шүүгүчүлөдү кабарлары, чүрүтүп эволюцияниң болгаш политиктиг амьдыраалыга идепкейлиг киржири партия организацияның чутула хулаасыз деп СЭПН Уставы тударгаллаан.

Он алган көргөс, партия организациялары боттарының туруп турары бүүдүргө черлеринин ажыл-чорудулгазы дөш үзүг харысалгалык. Ажыл-агыйның өрүнө планларын күөсөдиринче хандыраалың алтырылганы партиорганизацияларның көчөөрөгөини төүдөн кажанда чапталыска. Ичинган бүүдүргө черлеринде партия ажылчы өк өз багы тургустунган бе дээрли ында бүүдүргөчү ажыл-чорудулганың түнелин, социалисттик чарыштың байдалы болгаш кылдыган ажылдарының шыныры тударгаллаар ужурут. Кайда-ла ажыл-агый болгаш политиктиг сорулгаар чедийшаның шийтиретинин турар болур, а ында партия ажылчы чогуур денелге тургустунган амьдыралдык дикч чиктерин бедитип турар.

Кылдың тараа дээрбеэниң партия организацияны партиниң контролду эргени ажылдагыч, ажыл-агыйны сорулгаары чедийшаның шийтирелгенин көлдөктөп бүүгө келүүшүрүн билишпестан шыдаан. Партия, профсоюз организацияларының хуралдарында бүүдүргө алтырылганы үрүгүчү чуталдык келген. Ол болза бүүдүргө ажылда четистерин ууртулгазын улу ролюдү болган. Социалисттик чарыш үлгерип организациятынган. Социалисттик үндөзгелерин күөсөдиринче түнелин ай саньда үндүрүп, чарыштын мурнакчыларын хүндүлөп сабыраалыга илереди, күш-ажылдың чүрүмүн үрөөниң фактыларын хөй-нигитиниң чуулаа-жымшымынга кырып турган. Оон түнелинде ында бүүгө ажылдагыч амы норманын ажып болгаш додур күөсөдир турар апарган. Мурнакчыларын хүрөөлөткөн өскөн. Коллектив 1954 чылда 1500 ажык тона тарааны пландан ажык дээр-бедөн. Планга үдүр күш-ажылдың бүүдүрүчүлү 31 хуу өскөн болгаш продукцияны бөг-үөзүн 13,6 хуу чынгеткен.

Ажылчы чоннарның күш-ажылчы болгаш политиктиг идепкейлиг бедидеринин чутула методу социалисттик чарыш болур. Ол болза, администрацияның ажылдагыч массаларының талазындан контролду дикч-дыларының арганы хандырып турар. Күш-ажылдың бүүдүрүчүлү бедидер, чиг-эттин, материалдарының камналганын чорудар дөш, продукцияны шыныры, өск бөг-үөзүнүн чигедези дөш чарыш болза, бүүдүргө башкарлыгында, күш-ажылдың организациясында, планнаашы-ында болгаш деригелер ажылдагыч.

ССРЭ-нің Дээди Советинин Президиумунда

ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш Н. А. Булганиннің кичирин келгенин бугаар ССРЭ-нің Дээди Советинин Президиуму эш Г. Ф. Александровту Култура министрствозунун ууртулгазын хандыраанын барындааш, ССРЭ-нің Култура министри ху-

лында четистерин илередиринге улут ужу-дуралык.
Партия аге организациясы бүүдүргөң ажылдагыч ууртулганын, бүүгө коммунистерге ажыл-херектиң байдалы дөш негеделиг, принципнадык болган турум-на, бөдүлүң контролдаар ролон улам аян күөсөдир шыдаар. Партияни контроль бүүдүргөгө күргө эрге-ажылдарын сагырычык болгаш хандыраалыкты уламга турар ужурут.

Ол негеделерин Тураның районлетпур комбинатында партия организациясы багай боттадырып келген. Партия организацияның секретары турган эш Беспалова администрацияны ажыл-агыйга ажыл-чорудулгазын партияни контролду хандыраган. Эге организацияны секретарының орамакчы эш Костенков комбинаттың ажылдагыч четистер-биле денемасарының орнуна, харын бөү партини даалганы күөсөдиринден ойтаан келген. Комбинат ай-айы-биле бүүдүргө планларын күөсөдир турар. ында дөшкөр болгаш маш белеткээр чектер өк не багы ажылдан келген. Ол бүүгө четистерин ууртулгазын хемчелерин алтыры партия организацияны сонууртаван болгаш оң ажылдагы практиктиг дууш СЭПН-нің Бин-Хем райком-да көргүсөдир. Идыг четистерге мөш сонгаар канчан-да энтелер аргажок.

Бүүдүргөгө партияни контролду күжү болза, оң коммунистерге, ажылчы чоннарның кабыла массаларына, аларнын дуржулгазын даянып турарында. Массаларың дуржулгазын кур хөрөлгилерин мобилизацияларын, күш-ажылдың бүүдүрүчүлү бедидеринин, продукцияны шыныры экижеринин аргаларын байлар дээрли партия организацияларын канчан-лаа утуп болбас болгаш ол дуржулгаарын бүүдүргөгө шийткээриниң хемчелерин амыр керек.

Активке, массага даянып ажылдагыш, шүүгүчүлөдү болгаш бот-шүүгүчүлөдү дикчи-биле кабарлары партия организацияларының чутула хулаасыз. Идыг тыва, партия болгаш бүүдүргө хуралдарын, бүүдүргө активниң чөвүлел хуралдарын доктамаал чымдырып, хана солуларын үрүгүчү үндүрүп турары чутула. Оон ырай бүүдүргө чектеринге массаны көрдөдирин, бүүдүргө-техниктиг конференцияларын организациялап чутула. Ол бүүгө шунтула администрацияны ажыл-чорудулгазын адалдан контролду боттадырылганын чутула аргаары, партияни контролду хемчелеринин бирези болур.

Ажылдагыч ууртулганы азадан шүүгүчүлөдү бүү-ле хемчелер-биле бедидер хулаасыз. Администрация чери чүг-ле дукаалар үндүреринге кылгаар-латпайын, харын хөй-нигитиниң ажылчы саньдарын бедидер, партия организацияны, активке, ажылчы массаларга даянып ажылдаар ужурут. Активтен хоорумга ажыл-агыйга—четистерин илереди, ажылдагы экижер талазы-биле деткичеден болуп хоорудуруп турары ол бүүгө дээрли билдири чутула.

Партияни контроль чуте четистерин илереди-биле ажылдагыч болган. Партия организацияны бүүгө илерез четистерин ууртулганы дөш идепкейлиг ажылдагы, администрацияны ажылдагы дуулажып турары, оң-биле кады ажылдагыч чедийшкенин хандырап хулаасыз.

Идыг тыва, массалар ортузунга организацияны болгаш кичиникиңиң ажылдарын хүн-бүрү күштедилерин— өңде чутула сорулга. Полит-массалыг ажылдаар ажыл-агыйны сорулгаар-биле сырай харысаалыг тургустунган, оң чедийшкенин хандырап турар ужурут.

Администрацияны ажыл-агыйга ажыл-чорудулганы контролдаар эрге болза, социалисттик ажыл-агыйның хөгжүдүзүнүн чаз-чаа чедийшкенин хандырагынга партиорганизацияларын ролон улам улгэттырар.

Индонезия Республиканың онза болгаш бүрүн эргелиг өлчини дээрги Субандриону ЭШ Н. С. ХРУЩЕВТУҢ ХҮЛЭЭН АЛГАНЫ

Март 22-де эш Н. С. Хрущев Индонезия Республиканың ССРЭ-де Онза болгаш Бүрүн эргелиг элчини дээрги Субандриону хүлээп алган.

дөшкөдөрүндө болуп шийтири-биле хостал.
Президиум ССРЭ-нің Култура министрине эш Н. А. Михайловту төмүр-лап, ону ССРЭ-нің Польша Улус Республикада элчини хүлээлгелерден хостал.

КЕМЕРОВО. Бугбастың шахталарында Май 1-ге алдар болдурган чарыш кабарып турар. Оң өгөлчөйлери Вазрушев аттыг шахтаның дагылары болган.
Мурнакчы коллектив эргилделиг ажылдарың график-биле ажылдагышкан, бо чылдын 20 эшекянар кире одаар чүдүлү планга немей казып, өңтөн мур рублдан кынап алган. Ажылчы чоннарның бүүгө делегей байырдалында таварыштып пландан ажып 30 муң тонна чедир хөмүр даш казып тыварын, өрткөн чылын чедип алдынганы-биле денөөрге күш-ажылдың

Тыва автономнуг областың колхозтарының болгаш совхозтарының сүт-бараан фермаларының бүүгө ажылдакчыларына

Танды районун «Революцияның чалбыжы» болгаш Жданов аттыг колхозтарының саанчыларының, кадарчыларының болгаш бызаа ажаакчыларының бүүдүрүлгө чөвүлел хуралының КЫЙГЫРЫНЫ

Эргин өштер!
Совет Эвилелинин Коммунист партиясының ТЫВАН ЯНВАРЬ ПЛЕНУМУ КОЛХОЗТУҢ БОЛГАН СӨВХОЗТУҢ МАА АЖЫЛЧЫНЫҢ АЖЫЛДАКЧИЛАРЫНЫҢ МУРУНГА ХАРЫСАЛГАМЫ БОЛГАШ ХҮНДУГУ СОРУГАНЫ САЛГАН. 1954 ЧЫЛГА ДЕНЕМЭР 1960 ЧЫЛДА ОҢ БОЛГАШ ЧАГ (БҮГҮ ХЕВИЕРИНИ), БАЗА СҮТ БҮДҮРГӨН ИЙ КАТАП, КУШ ЧУУГАЛАРЫН — 2,2 КАТАП, ДҮКТҮ (БҮГҮ ХЕВИЕРИНИ) — 1,8 КАТАП КӨӨДҮДИРИП ЧЕДИП АЗЫРЫ ЭРГӨЖӨК ЧУГАЛА.

Ажылчы чоннарның доктамаал өзүп турар херектедери хандырагына мал ажылчының продуктуларының эр бекшилини тургузарының талазы-биле сорулгаарын шийттирелгеге сүт-бараан фермаларының ажылдакчылары бистер онза чутула ролун бис. Малдын баш санын дүргөн көндүдирине болгаш оң продуктулуун дымда бедидеринге бүү-ле байдалдарын Коммунист партия болгаш Совет чазак бистерге тургузуп берип турар. Ам ажыл-херектиң чедийшкенин болуру чуте бистерден, бар аргаларын шийткөөр додур-биле ажылдагычын, бүүгө колхозтарда болгаш совхозтарда бар бай курлавырларын ажылдагыч кичериниң талазы-биле бистин тургусту болгаш билидиг болурувустан дамааржыр.

«Революцияның чалбыжы» болгаш Жданов аттыг колхозтарының саанчылары, кадарчылары, бызаа ажаакчылары бистер, бүүдүргө хуралына чыгып, өңдө ажылдагычын түскөй эртемчилер-биле кады өрткөн чылын дургузунда болуветүп ажылчының түнелдерин чуталганын көрүп, сүттүг малдың продуктулуун бедидеринге бистер бар курлавырлар болгаш аргалар амдаа ыракта додур-биле ажылдагычын турарын көрдүс.

«Революцияның чалбыжы» өңдө ажылдагыч артелини чикеек ап өрөөдирин. Ол артелини мурнакчы саанчыны Татьяна Шведова ажаа быжылган ишек бүүдүргөдөн орту маабиле 1540 литр сүттү, саалчы Тарыйма—1460 литрин, саанчы Анна Золотухина — 1400 литрин, саанчы Мария Шумова—1300 литрин саап алганар. Онда үеде илтиз-биле колхозка сүт саалдазы азырал ишек бүүдүргөдө 790 литр болуп турган. Инаарга саанчылар Фролова, Кадый, Аргунова болгаш өскелер-даа мурнакчылар-биле бир төмөй байлаага ажылдап турган хирезинде ишектен 400—500 литр сүттү саап алган. Бедик саалданы мурнакчы саанчылар боттарының ишектерин өк азырал, үш катан саар ажылчы кылдып, ишекте өшкөн массалат, немедө—хынада саалданы практикаал, хүн чүрүмүн шынганы сагы, эртемниң болгаш мурнакчы дуржулгазын чедийшкенин хандырап турган чедип келген, олардан өскө саанчылар идыг ажылды кылбай, ишектерин ажаап, азырал чедип чорудуп турган. Чижө, Жданов аттыг колхозка ишектерин суггарылазын багай организациядан, саанчылар чед бөлөккөр ажылды кылбайн, үш катан саар чорукту херектевин турган. Чайгы үеде ишектерин бүүдүрүп дүгүнүштинде кадарынын чорутуван. Оон дуржундан 1954 чылда саар ишек бүүдүргөдөн сүт саалдазы бо колхозка чүтле 630 литр болган.

Өштер, мындыг байдал-биле өштежи болбөс деп чүве бистерниң шунтувуска билидирин. СЭПН ТЫВАН ЯНВАРЬ ПЛЕНУМУНУҢ ДОКТААНЫҢ ИТЕП ТУРАРЫ БОЛЗА, 1955 ЧЫЛ БОЛЗА, ИШЕКТЕРИ СААЛДАНЫ КӨӨДҮДИРИНИҢ ЧЫМЫ БОЛУР УЖУРУТ. Төргөн чүртүгү мурнага болуветүп хулаасызности билбизин, саанчыларының, кадарчыларының болгаш бызаа ажаакчыларының бүүдүргө чөвүлел хуралының киржичилери бистер сүткүр малдың продуктулуун бедидер дөш, Коммунист партияны болгаш Совет чазактын саалган сорулгаарын чедийшкенин күөсөдир дөш чарышты организациялар-биле силерни кыйгырып тур бис.

Бо чарышка кирешпешкан, социалисттик чарышка бистин амыр хулаасыздериве болза: бо чылдын азырал ишек бүүдүргөдөн сүттү: «Революцияның чалбыжы» колхозун талазы-биле — 1500 литрин, Жданов аттыг колхозун талазы-биле 1300 литрин саап алыр бис. «Революцияның чалбыжы» колхозта саанчылар өштер Шведова, Шумова

лар быжылган ишек бүүдүргөдөн 2000—2000 литр сүттү, саанчылар өштер Болотова, Тарыйма—1500 литрин, Жданов аттыг колхозта саанчы эш Мамаева — 140 литрин, саанчылар өштер Вдовина, Касимова олар 1350 литр сүттү саап алырын хүдөөткөнөр.

Хүлөп алдынган хүлээлгелерин күөсөдир тыва, малдың ажаакчызын, чедийшкенин болгаш хайбаралын экижер талазы-биле өлгөн хөй хемчелерин ал чорударын тыва илек алдымыс, а тодаргаллаарга;

Бызааларын өстүрүп доруктуларынын экижер арганын шунт ажылдаас бис;

Бүүгө ишектерин кышкы үеде тургузу ажаакчыга шийткөөр, мал чедерин малга боориниң мурнула оңу болбаа зыралын кылгырып болгаш белеткээрин механизастарын организациялар бис. Мал чедерин дууш курлавырларын, үүмтөдөдирин болгаш хөдөүп хаймырларын, ажылдарын болгаш чуталгандырапын калбаа хемчелерге ажылдаар бис;

Бо чылдын ажылдагыч бүүдүргөгө 100—100 инектерин аутосуггарылазын негедер бис; Бүүгө чайның тургузунда инектерге немедө ногаан чедип инектерин тургузуп дөш, хонуктала ишек бүүдүргөгө 10—15 килограмм ногаан чедип кылдыр, ногаан конвейерин култураларын (суланы, чиктарааны, чигетарааны, арбайны, кукурузаны тарыыр бис);

Фермалар казымынын участоктарын тургузуп, сүт-бараан фермаларының ажылдакчыларының күжү-биле күсүкчылк үедеде малдарын немей чедер дөш силестөөр кукурузаны болгаш көрнөлдөдирин тарып өстөр бис; Одар-белчирлерин малга алгындагы көзөктөп одаладырыштын системанын ажылдап турган, саар инектерин дүш, хүн иштинде одаладып кадарынын организациялар бис;

Ишектерин үш-дөрт катан саарын ишектерин, хүн чүрүмүн шынганы сагыр бис;

Саар инектерге быжыг чөм суутуру тургузар бис. Азырал ишек бүүдүргөгө 25 центнер бөдүгү чедерин, 4 тонна силестү, 10 центнер көрнөлдөдирин, 5 центнер концентраттарын белеткээр бис.

Чүрт иштинде инектерин симменталь усаанын бүүдүргө-чүдөргөдө лайнактыларын турган, малдын усааанын экижер талазы-биле ажылды калбаа-биле негедер бис.

Үш чылдың зоотехниктиг курстарына өөрлөп, боттарыныстың билгерттерин үрүгүчү бедидип, боттарыныстың фермаларымыска эртемниң чедийшкенин болгаш мал ажылчының мурнакчы дуржулгазын чүткүдүг ажылдаар бис.

Өштер! Бистин областың бүүгө колхозтары болгаш совхозтары инектерин продуктулуун шийтирерин бүүдүргөгө кайгамчык улууг, хөй аргаларын болууп турар.

Бистин чүтле ийи колхозовус бо чылдын барык миллион литр сүттү берип шыдаар деп чүвени санап көрдүс—ол дөргө өрткөн чымдындан ийи чарык ажыг катан хөй болуру о. А бир өвөс бүүгө колхозот болгаш совхозтар инектерин продуктулуунун идыг бедийшкенин чедип алыр болза, бистер бо чылдың хураайларын болгаш үзөтүп төптөрүнүн ажылчы чоннар хандырагы-биле хөй хемчелерин сүт продуктуларын берип, а областың чөвүнүн сүткө херектедилерин база хандырап бис.

Сүт-бараан фермаларының ажылдакчылары! Инектерин продуктулуун бедидер дөш, СЭПН ТЫВАН ЯНВАРЬ ПЛЕНУМУНУҢ ТӨГҮДҮГҮ ШИЙТИРЕРИНИ ЧЕДИШКЕНИН БОТТАДЫРАП ДӨШ СОЦИАЛИСТИК ЧАРЫШЧЕ АЛДЫРА! Коммунист партияны болгаш Совет чазактын ууртулгазы-биле өңдө ажылдагыч продуктуларының эртемниң тургузар дөш, бистин ишек Төргөн чүртүвөгө күчү-шындалын быжылдаар дөш чүткүдүг денемасар бис!

Танды районун «Революцияның чалбыжы» болгаш Жданов аттыг колхозтарының сүт бараан фермаларының ажылдакчыларының болгаш тускай эртемчилеринин бүүдүргө чөвүлел хуралына хүлээп алдынган.

СЭП ТЫВА ОБКОМУНДА

Танды районун «Революцияның чалбыжы» болгаш Жданов аттыг колхозтарының саанчыларының, кадарчыларының болгаш бызаа ажаакчыларының бүүдүргө чөвүлел хуралының кыйгырыны дугайында

Танды районун «Революцияның чалбыжы» болгаш Жданов аттыг колхозтарының саанчыларының, кадарчыларының болгаш бызаа ажаакчыларының бүүдүргө чөвүлел хуралының кыйгырыны дугайында

а) кыйгырыта үндөшкөш, 1955 чылда сүттүң бели саалдазын алыр дөш сүт фермаларының ажылдакчыларының ортузунга социалисттик чарышты организа-
б) ферма бүүдүргөдө болгаш саанчы бүүдүргөдө сүт саалдазын талазы-биле алган социалисттик хүлээлгелеринин чүт-

неддерин чарык ай саньда бирден өвөш өвөс катан үндүрерин организа-таар, ол түнелдерин хана солуларга, район болгаш область парлагызынга чырыр;

в) саанчы бүүдүргөдө ажылдагыч мурнакчы саанчыларының дуржулгазын практика кырында ажылдаарын чедип албышкан ол мурнакчы дуржулгазын сүт фермаларының ажылдакчыларының ортузунга калбаа-биле негедер бис.

ЭРГИЛДЕЛИГ АЖЫЛДАРНЫҢ ГРАФИГИ-БИЛЕ

Бүдүрүчүлүгүн 11 хуу бедидерин, тонна хөмүр дашты бөг-үөзүн 2 рубльге чигедирин дагылар шийтирелген.
Шахтерларын өзү ажыл-херек-биле карышпаан. Бүүдүргө бир ай дески ажылдап, планын оонамга хүндүргө ажыр күөсөдир турар.
«Сталнуголь» трестинин № 3—3 БИС шахтада күш-ажылчы көдүрүшкүн. Оң коллективни күш-ажылдың бүүдүрүчүлү бедидер болгаш хөмүр дашты бөг үөзүн чигедери дөш денемасар турар. Хөмүр дашты дүргөн кагыларынын арга-

лары ында хөй-биле негтерөөн. Ажылдагыч саньдагыч участоктарда негтеретинген, быжылгап кызын катан ажылдап чорукту калбаа-биле херектеп турар. Оң түнелинде шахта чыл өгөздөн бөрү пландан ажыр өлгөн кам өшкөн хөмүр дашты казып тышкан болгаш оң бөгү-үөзүн барык 5 рубль чынгеткен.
«Деннуголь» болгаш «Анжерголь» трестилеринин дагылары улууг чедийшкенин чедип алган. Шахталар барык шунтузу графика ажыр ажылдап турар. (СЭТА).

Аныктарның бүүгө-делегей неделазы

Март 21-де аныктарның бүүгө делегей неделазы өгөлгөн. Совет Эвилелиниң анык оодар болгаш кыстары ону калбаа-биле денемасар турар. Москва болгаш өскөдө хоорайларда, бүүдүргөдө, агабан черлеринде кездешерин кылгып, алет-кедери болгаш беседаларын чорудуп турар.

Совет аныктарның антифашисттик комитети Демократия аныктарын Бүүгө делегей Федерацияныга телеграмма чоруткан, ол телеграмда ЛДБФ болгаш атомнуг дайының айымынга, герман милитаризмниң катан төртүткөрүнө улур, тайбың, демократия, национал хамаарышпас чорук болгаш келир үениң өң аас-кежин дөш денемасар турар бүүгө делегейни миллион-миллион оодар, кыстарына илгө байырын чедирип турар.

(СЭТА).

Шилчир Кызыл тукту тывыскал

ХАНДАГАПТЫ. (Радио-биле). Өвүр районда «Коммунисттик өркү» колхоз 1954 чылда тудат планын ажыр күөсөдир, ылангы чуртталгага 31 бажынар, ишөр малга 5, ишекке 3, чаш малга 2 казалаар кылдынган. Колхозтуң амы күжүне бедарга ол чыкк өвөс ажыл турган, чыныгы өш-сеткилдиг күш-ажылдың түнелинде ол сорулга чедийшкенин боттаган.

СЭП обкомунун болгаш облүөкөмүн колхозтар аразында шилчир кызыл тугу «Коммунисттик өркү» колхоз чаалап алган. Март 21-де колхозка хөй кижикиржичилг хурал бедик көдүрүшкүнүгө өрткөн. Партия обкомун болгаш облүөкөмүн доктаалың ВЛКСМ обкомунун секретары эш Алдын-оол таңкытыркан, шилчир кызыл тукту дамчыды берген.

Колхоз баштар черинин даргазының орамакчы эш Самбылды тукту хүдөөп ап тура, колхозчуларын мурнулаа тодаргай хүлээлгелерин алган. Илтигин маан өстөр, оң продуктулуун бедидер, чыкык хоуу ажылды агроэкономика негедер бугаару 10 хүн доозар, бо чылдын чуртталгага 35 бажыларын болгаш өскөдө туугуларын чогуур өйүндө кылдыр. Колхозчу ишчилерин өзү бөгүтү ажыл херектен карышпас.

МТС-ниң чазаныкчизби

МТС-тиң элестространцияныкы хоолайышкан кара иштар бөдүлүгү-биле шийлүүп үндү турган. Дык хөй өңдө ажыл-агый машиналарын болгаш 40 ажык тракторларын болур кылдыр септөө МТС-тиң хереминин иштинде чыскалдыр тургузуп каан, харын ам дораньта ажылдап шийтчен чоруттарына дөтөөриниң кышк сагындырар.

Устуг чодалаа тоннарык күдөр хүрен шийрайлыг механизаторлар херим иштинде машиналар аразында ийи бөр мааншкан, тракторларын магадылап көрүп, эрештерин дымдылып, үзөп ажылдап турганнар. Инаар тракторлар аразында анык тыва, оол шөвергин кылдыр чазал кылган кабананы ийи өкө-биле тракторга алтып салып, быжылган жадаш тур. Ол болза, Улут-Хем районуң Шагаан-Арык машина-трактор станциязының чазаныкчызы Түлүш Семис-оол-дур.

Эш Семис-оол 1949 чылда МТС-ке айт ажаакчымынга ажылдап кирген, бөдүлүч сонуургалы-биле чазаныкга ажылдагыч өөренип алган. Чазаныкга ажылдап кызып келгенден бөр МТС-тин база бир мурнакчызы болуп келген.

МТС бо чылдын өңдө ажыл-агый машиналарының септелгенин чедийшкенин чорудуп турар. Эш Семис-оол 3 тракторларын кабаналарын болгаш ол

Совет албан черлеринде партия эге организацияларынын ажылын экижидер

(СЭКП Кызыл хооркомунун пленуму)

Чоокта чаа СЭКП Кызыл хооркомунун пленуму болуп эркин пленум «Совет албан черлеринде партия эге организацияларынын ажылын дугайында» СЭКП хооркомунуң органдарын эркин эш Стодоланың илеткелини чуулашкан.

Совет албан черлериниң аппаратынын ажыл-чорудугазын экижидеринче угулган эвез хемчелерин СЭКП хооркомунуң бюрору болгаш партия эге организациялары ап чорутканын илеткелини демделген.

СЭКП хооркомунуң бюрорунуң хурадаларына национал театрда, радиоформация кидиниң партия эге организацияларынын алеткелини дыйнааш, оларнын ажылынниң четистерин илетерип, илереп, илереп четистерин узууларына дуулашкан.

Күрүне аппаратынын ажыл-чорудугазын экижидер талаш-биле түндүктүң ажалдарын күрбанынниң область салбарында партия эге организацияларын ботандырганын илеткелини чуулашкан.

Ол эге организация партия хурадаларын белеткериңче болгаш эрттирериңче дай-гааралык бедиткен. Аппараттын ажыл-чорудугазынын дугайында айтырылганы партия хурадаларына чуулашкан, шүтүмчүлөдү болгаш бот-шүтүмчүлөдү кадыбартып, администрация-биле кады илереп четистерин узууларыни органи-астан турар. Оң түндүгүнде ажалдарын-нын ажылы ханысалгазы бедип, ажыл шагында өскөр чардыгар, күш-ажылыны салгыла-чуртунуң үрөк чорут-тар узууларыны турар.

Областың культура эргелелинде партия эге организацияны өткө-сонгудалык хура-далың сонда болууну ажылы көскү-биле экижиткен. Ол эге организация коммунисттериниң политиктиг өөрдөгөзүн эки организациядан, тус-тус участкалары политик-кисилчилеген ажалдарын күштелдирген. Эрткен чыдак сөөлү чартында бөр коллективке лекция номчулгалары 8 катан болган. Уран-чуу багытунуң ажылы эвезден, коллектив-ке техниктиг өөрдөгөзүн органи-застан турар. Ол эге организация администрацияның ажылына эки дуулажык, аппа-раттын ажалдарынын ажылы ханысал-газы бедип турар.

Оң-биле чергелештир хоорайнын чамдык совет албан черлериниң партия эге организациялары четпес ажалды турары илеткелини демделген. Областың хереклекчилер эвелелини партия эге организацияны аппаратынын ажыл-чорудугазынын ажалдарын бөр-жоруктуу чоруу-биле демешпейн турган. Областың хереклекчилер эвелелини баштаар берлин даргазы коммунист эш Аганов болгаш аппаратыны өскө-даа чамдык ажалдары хей-ле нини ай-тымшыкынар бижиринге өйлөшкөн, дигер организа-ция ажалдары багай чору-дуп келген. Областың хереклекчилер эвелелини баштаар чер эрткен чыдак чеди муң чыгымы айтымшыкынары, дуу-жаадалары болгаш телеграммалары би-жээден.

Чонун билдирешкенини, хому-дадарын, чагааларын шийттирлеп кө-өрүнү чорутуу көрүм-чуруму ында тургус-тумсаан. 1954 чыда 33 хомулдаар шийттирелтикейи артка. Эштер Ирку-дун, Бельм, Бархатев болгаш оң-дуу өске чамдык ажалдары билдиреш-кенини бюрократың байла-биле ханы-мыпал турганар.

Партия эге организацияны (секретары эш Тады-Норбу) аппаратынын ажалында четистерин партияның үстүк органи-за-цияларынче мезгелеп бөрииниң хүла-де-геин күүсетпейн, ханы оң четистер-биле этежи, коммунисттер болгаш аппаратынын ажалдарынын четпес кижиниң турар.

Областың кадык камгала кидиниң аппараты болгаш оң узууучулары ажылчын чоннарын билдирешкенини тооп көрбөй турар дугайында чамдык удаа эвез шүтүмчүлөдү келген. Илдыг тур-бузе оң четистер мынчага чедир узу-катышмаанын пленум демделген. Ила-ныг Чаа-Хал райондан бир кизи оңу өмнөп турган өмчүнни шын эвез ажылы-нын дугайында бижимел хомудалын областың кадык камгала кидиниң ийи катар чоруткан. Мынчалы-даа кидин оң хомулачыга ханы бербөө. Оң сон-да оң кизи болууну хомудалын ССРЭ-нин кадык камгала министерствозунче бижир чорудар уругу таварышкан. Ии-да партия эге организацияны аппаратынын ажалында илдыг четистерин узуу-лары-ныче хайгаарал салбайн келген.

Областың кадык камгала кидиниң аппараты болгаш оң узууучулары ажылчын чоннарын билдирешкенини тооп көрбөй турар дугайында чамдык удаа эвез шүтүмчүлөдү келген. Илдыг тур-бузе оң четистер мынчага чедир узу-катышмаанын пленум демделген. Ила-ныг Чаа-Хал райондан бир кизи оңу өмнөп турган өмчүнни шын эвез ажылы-нын дугайында бижимел хомудалын областың кадык камгала кидиниң ийи катар чоруткан. Мынчалы-даа кидин оң хомулачыга ханы бербөө. Оң сон-да оң кизи болууну хомудалын ССРЭ-нин кадык камгала министерствозунче бижир чорудар уругу таварышкан. Ии-да партия эге организацияны аппаратынын ажалында илдыг четистерин узуу-лары-ныче хайгаарал салбайн келген.

Областың кадык камгала кидиниң аппараты болгаш оң узууучулары ажылчын чоннарын билдирешкенини тооп көрбөй турар дугайында чамдык удаа эвез шүтүмчүлөдү келген. Илдыг тур-бузе оң четистер мынчага чедир узу-катышмаанын пленум демделген. Ила-ныг Чаа-Хал райондан бир кизи оңу өмнөп турган өмчүнни шын эвез ажылы-нын дугайында бижимел хомудалын областың кадык камгала кидиниң ийи катар чоруткан. Мынчалы-даа кидин оң хомулачыга ханы бербөө. Оң сон-да оң кизи болууну хомудалын ССРЭ-нин кадык камгала министерствозунче бижир чорудар уругу таварышкан. Ии-да партия эге организацияны аппаратынын ажалында илдыг четистерин узуу-лары-ныче хайгаарал салбайн келген.

Областың кадык камгала кидиниң аппараты болгаш оң узууучулары ажылчын чоннарын билдирешкенини тооп көрбөй турар дугайында чамдык удаа эвез шүтүмчүлөдү келген. Илдыг тур-бузе оң четистер мынчага чедир узу-катышмаанын пленум демделген. Ила-ныг Чаа-Хал райондан бир кизи оңу өмнөп турган өмчүнни шын эвез ажылы-нын дугайында бижимел хомудалын областың кадык камгала кидиниң ийи катар чоруткан. Мынчалы-даа кидин оң хомулачыга ханы бербөө. Оң сон-да оң кизи болууну хомудалын ССРЭ-нин кадык камгала министерствозунче бижир чорудар уругу таварышкан. Ии-да партия эге организацияны аппаратынын ажалында илдыг четистерин узуу-лары-ныче хайгаарал салбайн келген.

Областың кадык камгала кидиниң аппараты болгаш оң узууучулары ажылчын чоннарын билдирешкенини тооп көрбөй турар дугайында чамдык удаа эвез шүтүмчүлөдү келген. Илдыг тур-бузе оң четистер мынчага чедир узу-катышмаанын пленум демделген. Ила-ныг Чаа-Хал райондан бир кизи оңу өмнөп турган өмчүнни шын эвез ажылы-нын дугайында бижимел хомудалын областың кадык камгала кидиниң ийи катар чоруткан. Мынчалы-даа кидин оң хомулачыга ханы бербөө. Оң сон-да оң кизи болууну хомудалын ССРЭ-нин кадык камгала министерствозунче бижир чорудар уругу таварышкан. Ии-да партия эге организацияны аппаратынын ажалында илдыг четистерин узуу-лары-ныче хайгаарал салбайн келген.

Областың кадык камгала кидиниң аппараты болгаш оң узууучулары ажылчын чоннарын билдирешкенини тооп көрбөй турар дугайында чамдык удаа эвез шүтүмчүлөдү келген. Илдыг тур-бузе оң четистер мынчага чедир узу-катышмаанын пленум демделген. Ила-ныг Чаа-Хал райондан бир кизи оңу өмнөп турган өмчүнни шын эвез ажылы-нын дугайында бижимел хомудалын областың кадык камгала кидиниң ийи катар чоруткан. Мынчалы-даа кидин оң хомулачыга ханы бербөө. Оң сон-да оң кизи болууну хомудалын ССРЭ-нин кадык камгала министерствозунче бижир чорудар уругу таварышкан. Ии-да партия эге организацияны аппаратынын ажалында илдыг четистерин узуу-лары-ныче хайгаарал салбайн келген.

Совет Эвилелиниң Маршалы Л. А. Говоровтун мага-бодун салган хааржактын чанында

Шыдагартай полководчуларың бир-эри Совет Эвилелиниң Маршалы Леонид Александрович Говоров чок апарган. Совет Армияның болгаш Шериг-Далай Флорудун дейничларының кажымдылы ханы, элекке мезгел дугайты совет улус ханы-биле кажымдып турар. Москваың ажалды чоннары мезгел кизи-биле март 21-де чардып турган. Эвилелдер Бажыны-ның Козоналыг алы кажымдыл байла-дында. Хрусталь салбатчалык чырык-кыларын кара четки-биле шөйткөн тур-ган. Мезгел кижиниң мага-бодун салган хааржакты бедиктеп кырында тургускан, долгадир нотаан палмалар болгаш чек-тер салым каан турган. Кара пестер-биле кидиниң илчип каан кызыл хилиң тукту хааржактын кырында мөгейтин каан. Чер-чери-биле венек чектер. Мезгел кижиниң мага-бодун кадалаан хааржактын чанында—СЭКП Төп Коми-тедирден болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүделелин, ССРЭ-нин Дөди Советини Президентундан, ССРЭ-нин Камгалал Министрствозундан, СЭКП-нин МК-дан болгаш МХБ-дан, ажалчын чоннар депу-татарынын Москва Советинден, ВЛКСМ ТК-дан, шериг академияларыңдан болгаш шериг көзөктөрдөн венек чектер.

Козоналыг залче хүдүскүңүң 11 шакта кирип өгөлөн. Полководчуга сөөлү бузулган бөр дөдө наймсалдын ажалчын чоннары кудумчулар шүжуң көп турган. Металлургалар болгаш маши-на тудучулары, эргемденер болгаш чогаачылар, пест-таавычлар болгаш ба-жы өзи херезгенер, артистер болгаш башкылар, Совет Армияның Ала-чуртунуң Улуг дайынының үзүндө Маршал Гово-ровтун уурдугазы-биле тудучу турган дайчылары шүжуң көп турган.

Мезгел кижиниң мага-бодун кадалаан хааржактын чанында хүндүтүгү та-нымыга бир-ле дугаарында ССРЭ-нин Камгалал Министри Совет Эвилелиниң Маршалы Г. К. Жуков, чааа комиссияны экижигитирер, Совет Эвилелиниң маршалдары болгаш адмиралдары: А. М. Василевский, И. С. Конев, В. Д. Соколов-ский, Н. Г. Кузнецов, П. Ф. Жигарев, С. К. Тимошенко, К. А. Мерцлов, С. М. Буденный, С. С. Бирюков, И. Х. Багра-мян, К. С. Москаленко, А. И. Еремеев, В. И. Чуйков, М. А. Неделин турган.

Бастың чүрүстүгүн Чепектиг Күш-тери талатымыг полководчулугу, Төрөн чүрүтүп шыңчы өгуң чидирген. Леонид Александрович Говоров болуунуң чуртла-газынын 35 ажал чыдарын Совет Армияны тургустарың болгаш төрөн күрүнеиниң күч-шымызын бижымла-рынын херезиге, оң дайынынарыга удуу эрес-маалырың демеште берген. Ол болза, совет улустун бүгү-нини хүн-дүксөлини чедип алган өңгө адал-жип сурагзаан болгаш ынакшылык полководчуларынын бирээни болуп чо-раан.

Маршал Говоров-биле чарып дөш москвачылар төңчү чокка шүжуң көшп турган. Наймсалдын ажалчын чоннары полководчуга сөөлү бузулган бербишаан, венек чектерини кыр-кырынга кирип көшп турган. 1941—1942 чыдарын кижиминде Москва чогуңга болган тулчулукка Говоровтун командаалай шеригтери наймсалче кыр чегерини чедипкиниң камгалап, а оң сонда удуу шпал халдышкыны чидишвишаан, Можайскини, Рузаны болгаш Москва областың өскө-даа хоорайлары хостаан.

Маршалдын мага-бодун кадалаан хаар-жактын чанында москвачылар-биле кады Ленинградтын ажалчын чоннарынын областың лекция бюрору болгаш рай-оннарың лекторлар бөлүктери база кө-дөзүң лекторлар каттыжымшыкынары партия болгаш чазактын шийтирелериң ажылы чоннарга таныштырар талаш-биле эвез ажалдарын чорутушкан. 1954 чыда областың лекция бюрорунуң штаттыг болгаш штаттан дашкаар лек-торларынын, хей-шинтич лекторларын кү-жү-биле 3037 лекциялар, оң иш-тинде Кызыл хоорайга 337 лекциялар номчутушкан. Оларнын хей нурууң кол-хозчулар ортузунга, бүдүргө болгаш өөрдөгөч чегеринге номчутушкан.

Оң-биле кады улус судуругына сон-гудуларын, РСФСР-нин Дөди Совет-динге болгаш чер-чер Советтеринге сон-гудуларын үзүңде лекция пропаган-даның область иштинге эвез калбарган тур-ганын демделээр херек. Чыжааларга, бо чылдык январь, февраль айларында кү-лө Кызыл хоорайга безин 200 ажал лек-циялар номчутушкан, оңу мурунда чы-дарын оң үзүңде демейлэрге, 2—3 катар хей бооп турар.

Лекция пропаганданы калбартыр-ган лекция бюрорун штаттан дашкаар лек-торлары удуу ролюг болганын демел-гес аргак. Муруну чыдары оларнын саны биле күлө чүс ажал кире кизи турган болза, ол ам биле 220 кизи чеди турар. Оларын составы көдө ажал-алгыны тусай өргөмүндөрдөн, өм-чилерден, башкылардан болгаш өскө-даа мурнакны интеллигенттерден тур-густууну турар. Амгы үдө көлөзүн

телевечилери база венек чектер са-ган. 1942 чыда Ленинград фронтунуң шеригтери Говоровтун командаалы-биле мээптер хоорайның бүзгөттөрүнүн чедипкиниң удуу каан болгаш оң сон-да Карел мойнамына болгаш Прибал-тикага дайыныны аг-шеригтерин чыла-шаварыни киришкен.

Хүндүтүгү таанымы 3 минута болгаш-ла сөөчүп турган. Хүндүтүгү таанымы шери-герини бүгү хевирлериниң телевеч-чилери туруп кырып, оларнын арамын-га—Маршал Говоровтун шеригтери-биле кады алдарың дайчы орукту эрткен Ала-чуртунуң Улуг дайынынын хоочун дайчылары база бар.

Мезгел кижиниң мага-бодун кадала-ан хааржактын чанында хүндүтүгү албанга дайчылар-биле кады Москва-ны болгаш областың ажалчын чоннары—автозаводчулар, «Балдыр болгаш Маска» заводтун металлургалары, «Трег-орсканың» пест-таавычлары, студенти-лер, чогаачылар, академиктер, колхозчу-лар, механизаторлар база турган. Ары-нарда—ханы кажымдылдын илерешки-ни.

Кажымдалдын ажалдары чанынанып турган. Мезгел кижиниң мага-бодун ка-далаан хааржактын баары-биле кижилер хей-хөй-биле шүжуң эртин турган; удуу-да болгаш бичи урулар-даа эр-тин турган. Олар өргөм тааны арынын эки көр дөш баамнарын ооркумдап турганар. Мезгел кижиниң хөрөңдө өрдөнөр—совет улустун мурунга пол-ководчуңуң чагай ачы-харыжааларынын дектеги чырыктылаан чытылаан. Маршал Говоров Ленинниң беш өрдөн-дери-биле, «Тилелге» өрдөн-биле база өскө-даа хей-хөй өрдөнөр-биле болгаш медалдар-биле шаңнаткан, Аңа Совет Эвилелиниң Мадыры атты тывышкан.

Анык совет республиканың тилелгеи дөш тудучуларыга Л. А. Говоровтун дох-холудан тутучуп алган, калы тудучуп турганы хамаатты дайныны мадырлары Маршалдын мага-бодун ка-далаан хааржактын баары-биле баш-тарың мөгейтин алган эртин турганар.

Шериг атташлары, Москва эвез хей дипломаттыг тыла черлериниң баш-тылары совет полководчуга бауалап берип турганар.

Тускай шкөлалары өөрип турар анык суворовчулар, нахимовчулар залды таанып эртин турганар.

17 шак 40 минут. Коммунисттик партия-нын болгаш Совет чазактын удуу-тукчулары Н. А. Булгагин, Б. Е. Воро-шилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, А. И. Микоян, М. Г. Пер-вухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, И. Н. Поспелов, М. А. Осулов, ССРЭ-нин Камгалал Министри Г. К. Жуков хүндү-лү таанымыга турушкан.

Маршал Говоровтун мага-бодун кадала-ан хааржактын баары-биле найм-салдын ажалчын чоннары каш шактар-нын дургузунга эртин үргүлчүз. 22 шакта Козоналыг залче кирери со-саан. Оруншудуганы организа-таар талаш-биле чазак комиссияның кижиги-нери, Маршал Говоровтун өндүктери болгаш дайчы соратниктери, оң төрөлдери болгаш чок кижилери оң мага-бодун кадалаан хааржакты салгай чериң долгадир хүрөөлөшкөн турган. Мезгел кизи-биле чарымшыкынын сөөлү минутаалары чорун турган.

Кажымдалдын ажалдары чанынанып турган. Мезгел кижиниң мага-бодун кадала-ан хааржактын баары-биле кижилер хей-хөй-биле шүжуң эртин турган; удуу-да болгаш бичи урулар-даа эр-тин турган. Олар өргөм тааны арынын эки көр дөш баамнарын ооркумдап турганар. Мезгел кижиниң хөрөңдө өрдөнөр—совет улустун мурунга пол-ководчуңуң чагай ачы-харыжааларынын дектеги чырыктылаан чытылаан. Маршал Говоров Ленинниң беш өрдөн-дери-биле, «Тилелге» өрдөн-биле база өскө-даа хей-хөй өрдөнөр-биле болгаш медалдар-биле шаңнаткан, Аңа Совет Эвилелиниң Мадыры атты тывышкан.

Анык совет республиканың тилелгеи дөш тудучуларыга Л. А. Говоровтун дох-холудан тутучуп алган, калы тудучуп турганы хамаатты дайныны мадырлары Маршалдын мага-бодун кадалаан хааржактын баары-биле баш-тарың мөгейтин алган эртин турганар.

Шериг атташлары, Москва эвез хей дипломаттыг тыла черлериниң баш-тылары совет полководчуга бауалап берип турганар.

ССРЭ-нин Даштыкы Херектер Министрствозунда

Москва чөвүлел хуралының шийпирлери-биле холбаштыр сүмележишкенин

Совет Эвилелиниң, Польша Улус Республиканың, Чехословак Республика-ның, Герман Демократтыг Республика-ның, Венгр Улус Республиканың, Румын Улус Республиканың, Болгарияның Улус Республикасынын болгаш Албанияның Улус Республикасынын чазактарынын аразында Европага тайбыны болгаш аймык чок чорукту хандыгар талаш-биле европа чурттарыны Москва чөвүлел хуралының шийпирлери-биле дүшүрт Москва чөвүлел хуралының киреңкелери сес чурттарыны аразына найбарал, кады ажалдары болгаш бот-боттары-га дуулашар дугайында керөз чары-рыга хамаарыштыр сөөлү үениң дургузунда сүмележишкенин чоруту-ган.

Илдыг бергениң принциптеринге база париж дугурагалары бадылтыган таварылгада ол күрүлелерин аймык чок чоруну хандыгар соруга-биле болгаш Европага тайбыны деткириниң эрге-ажымтарыга таарыштыр тургустунга турар ук керөзүн кыражкычери күдү-вектерин каттышкан командаалын органи-за-таарыга хамаарыштыр айтынып чурттарыни чазактарынын үзө-бодаларынын бүрүн чамдык өптүн ол сүмеле-жишкенин чорудугазында илереткен.

Сес чурттарыниң чазактарынын сүмеле-жишкенин чорудугазында илереткен турар хемчелер-биле болууну бүрүн чөшкөөр-жилгезин илереткен Кыдат Улус Рес-публиканың чазаа база киришкен.

Төлөпиг бараан болушкун

Областың харылаа эргелелиниң авто-транспорттың каторазының слесари Херек Сагды кайраа ажылчын. Ол болууну ынак профессионалга ам он беш чыл ажыг ажалдып турар.

Слесарының белик мергежи дегээр нарын ажалын Херек Сагды болууну мога чок күш-ажылы-биле мергежиниң шийгээдин алган. Автомашының сеп-тектени слесари кизи оңу септеериниң мурунда оң болуп билар учуруг. Машыны билбей чыткан ону септеп болбас.

Иянганш Херек Сагды болууну бүтү күжү болгаш аргаларын автомашинаның тургузуун оң маршаларынын айы-биле болуп алар деп соруганы салган. Бо-дунга шак илдыг удуу илеткени сал-ган, ол ону боттандырып шыдаан. Херек Сагды автомашинаны чылаачылап турар кылдыр өөрип алган. Болууну теоретикти билгин практиктиг ажалы-биле байдып турган чылаачыны тус-кай эртемиң улам-на ханымы-биле билип алыр дөш ол эвез үр үдө чылаачылап ажалдаан.

Шынап-ла оң ол бодалы оң калыр үениң бедик мергежиниң слесари болу-рунга удуу учур-дуулажык болган. Ол автомашинаны тургузуунуң чамдыкты удуу-а-лаа биле ал, оң кезекте-риниң үрели бөрииниң чыдагаанынын тып, машынының эдилелиниң хуурааларын удууларына кидир чүдөдөр удуу саялдары болуп турарын болууну практиктиг ажалдан бүзүрп көргөн.

Практиктиг ажалга көргөн дуржула-ларынын шын азы шын өвезин билеип алды-биле ол болууну көргөн, билген чүдөдөр дуржулажык чылаачылар болуп слесари-биле чылаачылар турган. Ол чорук аяз дык дуулашкан. Чү-гө дөргө хоочун кадрлар оң практи-тиг дуржулажык чедипкиниң чүдө-дөр илеткелери-биле кады, оң чамдык частырыларын айтты, оларнын практи-тиг ажалга каттавазынын толдогай аргаларын айтып берип турганар.

Херек Сагды салган соруганыни чедип

алган, болууну ынакшылык ажалын кылды өгөдөн. Машыныны өөрип алган, оңу септеери аңа мурунузуң болдогга шынап-ла чик болган. Мотор-нуң чүгө соктай бөриң, оң кол болуш шатун подшпиритериниң канчал хозай көрүнүп чыдагаанынын болгаш ону канчал дүшүрүшкенин ол эки билер. Автомашынының кол болгаш нарын кезе-зө болза мотор болур. Херек Сагды болууну үр чыдагы ажалынын барык удуу кезин мотор септееринге берген.

Дуржулалыг слесарының кылган ажалы болууну шынарын талаш-биле чылаачыларын удуу үнелелин ап турар. Ол слесарылап ажалдан келгенини дүшүрүшкө он-он моторларын септеер. А бир эвез оң септеер машиналарынын мезина километрин азы оларын септе-ден чүштүн тонна-биле санавар болза чүс-чүс муңу-биле ошаттынар. Хоочун слесарыны бижирмичылар кылдыр септеер моторлар автомашинаны орукка чораш үрели бөр таварылгаларын бодурбай турар.

Бешки беш чыдак шийтириниң чылы 1955 чыдакы бүдүргө планын хуусаа бөтүндө күсүрүп дөш үлетүүнүң бүтү адыраларында калбарган социали-стик чарып хоочун слесарыны күш-ажылы чаа күдүрүшкүчү сорук кириген. Бүдүргөниң айы планын оң бүдүн чарыткан ажып күсүрүп турар. Бо чыдакы баштайгы айларынын бүдү-ргө планы бо да ажып күсүрүткөз. Херек Сагды кылдык күш-ажылы-биле болууну коллективниң ынакшылын болгаш илеткенини чедип алган.

Автотранспорт каторазының коллек-тив болууну хоочун болгаш дуржулажык слесарыга удуу илеткелди көргүзүп, ону февраль 27-де Кызыл хоорай Советиниң депутатынга бир ап-сеткил-биле сонгаан-ар. Херек Сагды коллективниң ол удуу илеткени мога чок күш-ажылы-биле ханымып турар. Ол, бүдүргө планы-нын күсүрелдени айла 150 хуудан кудулатпаш дөш хуураалың төлөпиг күсүрүп турар.

С. ТЕЛГЕР-ООЛ.

Часкы тарылгага белеткеди дүргедер

Улуг-Хем районуң Калинин аттыг көдө ажал-алгы арткал часкы хову ажалына коттал белеткенин турар.

Көдө ажал-алгыниң чөвө-херексе-дери—24 илбир, 14 андызы, 42 хомут, 10 терге болгаш өскө-даа дөргөр ам-дыгаа чедир септегенин, Тараа куль-тураларынын 200 тонна аны-бүрү үр-енини аргылаар учуруг турган, ам чүгө 21 тоннаны аргылап алган. Үрениң аргылашкынын ажылы № 1 хову бригаданында чутулаа көрбөй турар.

В. ТОЛКАПАН.

Көдө лекторлар бөлүктери боттарының күжү-биле лекциялар чогадып кылдыр ажалды практикалап, чүгө областан белен лекция чорудуп бөриң манап алар бир дикке оңу тугуз келген белен лек-цияларын номчулазын бөзүн органи-за-таары баар таварылгалар ховар эвес. Чыжааларга, Улуг-Хем, Өвүр районна-рының культура кидистериниң эргелечи-лериниң студиялары хааржактарыга эвез хөй лекциялар дык үр үениң иш-тинде ажалга чок шыгжатын чыт-кылаан.

Лекция пропаганданың база бир чөп-чөү чөү болза, номчутууну турар лек-цияларын шынарын белдирерче өвөш күчөткөй салдынып турары болур. Чам-дык лекторлар дыйнаачыларынын со-стаы барымдалавайы, лекцияны кады ха-хаан чок номчун турар чүдөдөр ам-даа бар.

Областың лекция бюрорунуң районна-рының лекторлар бөлүктөрүн, көдөниң лекторлар каттыжымшыкынын чүгө-гуа соруглаа болза, СЭКП ТК-нын январь пленумунуң, ССРЭ-нин Дөди Советиниң ийичи сессияныың шийтирелери боттандырылчы угулган лекция про-пагандаын калбартыр болур.

Я. НОРБУ, областың лекция бюрорунуң директору.

Лекция пропаганданың бедик деңгелче

Ишчылдар лекция пропаганданың дыкка удуу чөпчөк бөрүн демелгес аргак. Районнарында лекторлар бөлүктери организа-таары талаш-биле ам-даа бижир-паанаар. Районнарының культура кидис-тери лекция номчулазын чөпчөк органи-за-таар, лекторлар бөлүктөрүнүн ажалын удуурула-биле хандырбай турарлар. Эвез хөй районнарыны культура кидис-тери лекторлар бөлүктөрүнүн ажалын удууруун чүгө областың лекция бюрорунуң хөрө кылдыр көрүп турарлар. Улуг-Хем районуң культура кидилин эргелечини эш Пруткинов, Сүт-Хал районуң культура кидилин эргеле-чизи турган эш Лопсан, Өвүр, Биг-Хем районнарыны культура кидистериниң

ПАРЛАЛГА ДОПЧУЛАЛЫ

Январь Пленумунун шийтпирлерин үргүлчү пропагандалаар

Бистия областын ажылчы чоннары бүгү совет улус-биле кады СЭКП ТК-нын январь Пленумунун төгүлүг шийтпирлерин улуг сорулган чиништининг күүседип агаккан. Бедээниң бүгү ажылчыларын, МТС-тер болгаш союхоттар ажылдакчыларын партияның болгаш чыактын салган сорулганын чедишкенин боттандырамынче хүн-бүрү мобилизастаар, чонуну пияцквативизин деткир, муракчы дуржулганы калбаа-биле непертердин пропагандалаар хүндүлүг хүлээрге районнар солундарыга онаажыр.

СЭКП ТК-нын январь Пленуму болганын бээр агаан үр аргакан. Саадынган сорулганы күүседип дээр кызымаккай күш-ажыл чер болганда калбарган. Бо талазы-биле бистия районнар солундарымын калдык ажылар кылып туралармы? Биздин кезде ажыл-агыйның ишчилеринин ортузунга олар кайы хире салдырармы?

Каш чиктерин көргүзүп болур. Улуг-Хей районун «Кызыл туң» солуну эртен үеин иштинде агаан чүүдери кылды, бодунун мурунда салдынган сорулганы эки билеп турары көскү. Январь Пленуму болган өөлүндө ук солунун редакциязы районнуң колхоздарының, совхозунуң мал ажымының продуктуларын бүдүрерин көздөлдөр талазы-биле ап турар хемчеглерин үргүлчү чырыдып турар.

Солун кезде ажыл-агыйның тускай эртекинчилерин, ферма эргелекчилерин, малчыларын болгаш өкөөлөрүн-дээ чүүдери үргүлчү парлар, муракчыларын дуржулгазын непертердин турар. № 14 солунда агрономун «Бистия районун кукурузаны өстүрүп болур» деп чүүлдү оңа үнелип болган ажылдык. Чугула мал чеди кукуруза болур кукурузаны районга өстүрерин ужу-дүзүзүн, ону чеди алырынга аргалар барын ол чугулап турар. Ол ышкаш «Фермада партия бөлүгү», «Чаш малды камгалат алдычылар» деп мурунку чүүдери, Д. Дажының «Малды шын ажаарына өөренип турар бис», зоотехник Н. Турин малдын ажаалдашын шын чорудар дугайында болгаш өкөөлдө чүүдери солун организастан үндүргөн.

Оң-биле кады ук солун чамдык таварында айтырымы дөрт болган чогуур негеделин дүштүр көлдөрдө баар чорук бар. Чикээ, МТС директору эш Д. Гордейкин чүүлдү солунунун бир номерине парлав. Ол чүүлде эш Гордей ам үеде МТС-тин, ош мекханизаторларын, тускай эртекинчилерин мурунда салдынган сорулганы МТС канчаар күүседип деп турарын чугулаар ужурун турган. А дерек кырында ол бо чугула теманы чылаан болган ийи-чангыс үнүмө фактылар-биле кызыгараларымын. Ол ышкаш «Фермада партия бөлүгү» деп мурунку чүүлдү амыгы байлаада мал ажылында амыдап турар коммунистердин, партия бөлүгүнүн ролун, сорулгазын үеин негеделин дүштүр көргүзүлгөн болгаш чедир аяктынаан, фермада партия бөлүгү чогуу чүгү кылдыр ужурун деп чүвени тсда, дөрт айтынаан.

«Кызыл туң» солунга ботаарга өкөө районнар солундары, малаңга «Сталиничы», «Бурунгаар», «Коммунист» солуннар бо чугула айтырымы чырадар талазы-биле иракта-ла хожудан турар. Бо чымың март 15-ке чедир Бий-Хейниң «Сталиничы» солуну январь Пленумунун шийтпирлеринге холбаштыр 3 мурунку чүүлдү бээр-биле кызыгараларымын. Районнуң колхоздарының, мал фермаларының ажылында эки дуржулгазын непертердин, муракчыларын, тускай эртекинчилерин чүүдери организаставайын, чүгле төп черден чорудуп берген чүүдери чара парлар турар. Бедээ ажыл-агыйның чамдык айтырыларын чырыдып тура, өсө, домак талазы-биле улуг чыгыштар эртерип турар. Чикээ, № 16 солунда «четчири-биле» ларын орунуга «сечен-биле» деп бизжөн. Мал ажымының продуктуларын «сечен-биле» бүдүрер дивес, а «четчири-биле» бүдүрер дээр ужурайт. Солун болгачок-ла «...Пленумун салган хүлээлгезин...» «тарак ажыл-агый», «шиятиниң малын сайырадыр» деп шын эвес бизип турар.

№ 16 солунун мурунку чүүлдүне мынчаар бизжөн: «...Колхозулар ногааның олуттуу сытарың (?) чыгылар доурактан кылган пор (?) саваларга төрөп турар». Ногааның сымы үезин болуп болур бе? «Чыгылар доурактан кылган пор савалар» деп чугулап болбас. Порга үнүш үер чүве бе? Домактарын тургуларда инчан хармысалга чок, утка шынарын ханы өөрени көрбөс чорук чүгле амыктык болбас эвес, харын-ла хорамык болу бээрин моон көрүп болу-тур.

Тес-Хейниң «Бурунгаар» солун СЭКП ТК-нын январь Пленумунун шийтпирлеринге холбаштыр чүгле бир мурунку чүүлдү болган иктерин бизжаларында чырып солар дугайында чангыс чүүлдү бээр-биле кызыгараларымын. Бо чорук канчап-ла таарышпас. Ол ышкаш Тандының «Коммунист» солун база мындан болуп турар.

Моон алган өөрге, үстүндө айтынган чамдык районнар солундары партияның болгаш чыактын чугула шийтпирлерин амырларга боттандыраар талазы-биле боттарының ажыларын үндөни-биле ала тургусайын, бо чугула херектен дашкаарлар турар иден-дир. Партияң парлагга массаның ортузунга организастаачы, сорук киричи күш болур, бедээниң ажылчыларын маадырын күш-ажылче көлдөр ужурайт.

Совет улугтук мурунда салдынган чам, амырларчы чугула сорулгалар-биле дүштүр парлаганын мурунга коммунист партияны тургусканы хүндүлүг хүлээлгелерин бистия чамдык район солундарымын канчаар четпес күүседип турар чорук-биле моон сонгар аптешик болбас херек.

Партияның район комитеттери боттарың парлагга органын хүн-бүрү удурут, оларын ажылында четпестерин чогуур өйүндө узуткаар, парлаганың район чогуур денелече көлдөр дөштү шийтпирлик хемчеглерин амыр ужурайт.

БҮДҮРҮЛГЕДЕ МҮРНАКЧЫ ДУРЖУЛГА

Бүдүрүлгениң чорудулга бүрүзүндө хөй күш кирер ажылдарны чигедери

Горькийниң В. М. Молотов аттыг автомобиль заводунун дарганын бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырышты организастаарының эгелекчилери болганар. Ол патриоттук агаалык заводтун бүгү чехтери болган чурттуң хөй-хөй бүдүрүгелери деткөөнер. Социалист чырыштын чам форманын үнелип чорук болза, күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн белидер, продукцияның шынарын белидер болгаш оң ботүезин чигедир дөштү ажылың бүрүзү бодунун участогунга дерлелгелерин болгаш херекселдерин өйчө чогуумчалык ажылдарының аргаларын дилеп тып турарында болур.

Горькийниң В. М. Молотов аттыг автомобиль заводунда бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырыштын эгелекчилеринин бирөөнү Сталинын шапырамын лауреады бирги классы дарганы А. П. Загорныйның чугаанын моон алаанда парлар турар.

Бистия социалист тургузушунуе массанын көстүп көрбөс ишпейкин амырларче кыйгырып, оларын чогаалдык чорудуун илгерилээкининге таарымчалык бүгү байлады тургускан. Күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн белидин, бүдүрүп үндүрүп турар продукцияның шынарын экижидип турар чара аргаларын дилеп тывар дөштү бурунгаар мога чок чүткө болза, бистия хүнерин чырыкчыларын бүдүп шынары болур.

Бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чиге-

дер дөштү демделсе бистия, Горькийниң Молотов аттыг автозаводунга, дарган цехинден агаккан. Дарганнага херөө бек чымың чыдыларын дурдузунга үндөни-биле экижөн. Бистия цехинде алгы-делет болган чырык, бо үеин бек бүдүрүлгүзү дөштүлерин-биле хайдыртыган. Дарганның эч чугула эки чүвени болза, оң мөге-шыраак болурунда эвес, а харын машинаын берип болур бүгү чүвени ажылдап билер кылдыр мергежил, өөрени ашыры болур. Бичаарга дарган цехинин коллектив бек техниканы чедишкенин шийткөөлү база амыдап, өөренишкан, бүдүрүлгениң бек көргүзүлгелерин чеди ап турарын база чугулаар херек. Ону мынын санар бадыккан турар: дарган цехинин талазы-биле бир ажылчының дарганнап кылган 1951 чылда 144 тонна, а 1952 чылда—152, 1953 чылда—161 тонна металл болуп турар.

Каш чыңдар ажылдаанымы соонда бистия күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн белидеринге бүтүлгө аргалар ам шагда-ла төнгөн деп болган турган бис. Бичаарга ол шын эвес болган. Кашан бис чүгле ажылдар чедери организастаарымын эвес, а харын колдуула-ла бүдүрүлгениң чорудулга бүрүзүндө бүдүрүчү эвес чырыгызымын турар үе-шакты чидерин чайладырымын оңа иччөнгөйи сала бээривесе бистия мурунууса ажылдагымай турар куртавырлар хөйү-биле ажытына берген.

Шынап-ла агаан хөй дузаалар ажылдарга (материалдарын бээр, херекселдерин болгаш өкөөлдө чүүдери чедирер), машинаын «куруг» шийткөөнүн

Тес-Хейниң машина-трактор стаяциясы «Урожай 1» деп он ноход радиостанцияларын алган.

Комсомоладар болган аныктык бригадаларын ноход радиостанцияларын биле хандырар дөштү операторларын тускай эртен чеди амырын шийтпирлөөнер. Апрель 15-ке чедир бүүн чартык ай хуусаалык курска 8 операторларын белекээр.

Чурукта: кичээдин удуртукчу Иван Константинович Матвеевтин дамчыдыкынын тургузуп болган ажылдарының принципин тайлыбырап турары. Фото А. Смагинни.

Квартал планын хуусаа беминде күүседир дээш демиселде

Бо чымың баштайм кварталының планын кол көргүзүлгө талазы-биле чедишкенин күүседир дөштү совхозотранстын авторотаның чылаачылары социалист чырышты калбарташ күженишкенин ажылдап турар. Оң түнелдинде коллектив март айын баштайгы чартымын планын 129 хуу күүсеткен. Авторотын техника талазы-биле белекеленин коэффициентин 9 хуу беджөн.

Авторотын хөй-хөй чылаачылары март айын баштайгы чартымын планын чедишкенин күүсеткен. Чикээ, чылаачылар Бесотечество, Куварин бо үе-

нин дургузунда 10350 тонна-километри ажылдап кылдыр норманын 11255 тонна-километр кылдыр ажыр күүсеткен. Чылаачылар Яблочкин, Константинов, Соколов олар бүдүрүлгө планын ажыр күүседир-биле кады 500 ажык литр кывар чүүлдү камылгазын база берген.

Коллективтин сентекчилери чылаачылардан база тудавайн турар. Эш Ермолаевтин баштаан сентекчилер бригаданы чартык айын планын 150 хуу күүсеткен.

А. БАТАЛОВ.

Ажылга чедишкенин

Өөреничилерин ада-иелери-биле хармылааны ол эки тургузуп, оларын хуралын үш удаа чоруткан. Ол хуралдарга өөредилге-иштининг ажылдарга холбаштыр анык-бүрү айтырыларын чугулашкан. Иччангаш ада-иелерин талазында урууларының хандырылганын болгаш аргытөөр болурун сөгүш салышымын узаткан. Ол болза өөреничилерин чангыс зай бижык найрадык болган организастык болурунга улуг дузаны чедирген. Классын өөреничилери шуштук солун чагылгалы. Оларын хана солуну чогуур үеинде үнүч турар.

Башкы Адамжк шолола уруглар коллективинин ажылчылыг сөгүш салып, өөреничилерин комсомол организастыктын өөреничилер комитетинин хуралдарына үргүлчү олуртуп, ол хуралдарга саналдарын берип, оларга практиктик дузааларын көргүзүп турар.

К. БАДЫЧЫРГАЛ.

Бүдүрүлгө чорудулга бүрүзүндө хөй күш кирер ажылдарны чигедери

Горькийниң В. М. Молотов аттыг автомобиль заводунун дарганын бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырыштын организастаарының эгелекчилери болганар. Ол патриоттук агаалык заводтун бүгү чехтери болган чурттуң хөй-хөй бүдүрүгелери деткөөнер. Социалист чырыштын чам форманын үнелип чорук болза, күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн белидер, продукцияның шынарын белидер болгаш оң ботүезин чигедир дөштү ажылың бүрүзү бодунун участогунга дерлелгелерин болгаш херекселдерин өйчө чогуумчалык ажылдарының аргаларын дилеп тып турарында болур.

Горькийниң В. М. Молотов аттыг автомобиль заводунда бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырыштын эгелекчилеринин бирөөнү Сталинын шапырамын лауреады бирги классы дарганы А. П. Загорныйның чугаанын моон алаанда парлар турар.

Бистия социалист тургузушунуе массанын көстүп көрбөс ишпейкин амырларче кыйгырып, оларын чогаалдык чорудуун илгерилээкининге таарымчалык бүгү байлады тургускан. Күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн белидин, бүдүрүп үндүрүп турар продукцияның шынарын экижидип турар чара аргаларын дилеп тывар дөштү бурунгаар мога чок чүткө болза, бистия хүнерин чырыкчыларын бүдүп шынары болур.

Бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чиге-

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР

Көдөөгө кино көргүзүлгезин өкөждер

Сүт-Аксы суурунун чурттакчыларынга чам киноларын доктамап көргүзүп турар. Ол киноларын колхозчуларга барын көргүзөр дугайында районун култура кидили болгаш кино ажылдакчылары сөгүш салбайн турарлар.

Сталин аттыг колхоз район төвүндө 12 километр черде туруп турар. Ол колхозтун чеди чыл шкөлөзүнің башкылары болган суурунун чурттакчылары кино көөр дөштү суббота санымда-ла, кыштын берте сооктарында белин Сүт-Аксы суураке көрүп турарлар.

«Сталиничы өркү» колхозка бүдүн чыл дургузунда чүгле чангыс удаа кино көргүскен. Эрткен январь айла ол колхозка кино көргүзөрү-биле механик эш Удай-өөл чеди келген. Кино көрүскөн

колхозчулар билеттерин шагда-ла сак кылган алган, алды долур олуруйкан турганар. Иччалда-ла, көргүзүлгени ол сомуургалы күүсетпешпей барган. Чүте диле, эш Удай-өөл моторун ажылдап чадан каан. Ам канчаар, кинону көргүзөрүн даартаже сонгартааткан. Даартазында ол байдал база-ла катап татынган. Түнели чүл дөртө, киномеханик чүгле чондан халас ашка чымы алган чедир ош чана берген.

Чонун хүн бүрү көрүп турар културалык негеделерин хандырар, кино көргүзөрүн өкөждер Сүт-Хай районун партия, совет органырында негетинип турар.

С. ОНДАР.

Тудуг ажылыңче кичээңгей кошбак

Кызыл районун «Х улуг хурал» көдө ажыл-агый артели чуртталга бажынаарының болган мал кажаларының тудуг планын чыл-чымыда күүсетпешпей келген.

Болхоз баштаар чери (даргаам эш Филимонов), тудуг бригадалы (бригадир эш Семис-өөл) колхозчуларын сууттуг чуртталга шийткенин болгаш малды четчи санын оран-сана-биле хандырарын үнелип көрбөйн турар.

Болхоз өртен чымын 10 чуртталга бажынары тудар турган, чүгле чангыс бажын тудкан, 1953 чылда тудкан 2 бызаа кажалың мынчага чедир ажылдап кийрбөө болган эртен чымын

тудуг мыжыңга 700 чудук кезин белекчөөп ажылдап чеди катган.

Тудуг бригадалында 20 колхозчуларын бижыткан болза-да, оларын чүтэе 5—6 кижи ажылдап, кыска чогуур тудулдарын кылган күш четпейн турар. Бо чымын планда агаан хөй тудулар көрдүнгөн болза-да, белекчө амыл багай чоруп турар. Ам 500 чудукту тайгада кезип белекчөө болза-да, өөртүлгезин амдаа организаставаан.

Болхоз баштаар чери, тудуг бригадалы тудуг талазы-биле шийтпирлик ажылдаар өй келген.

Б. БЕЛЕК.

База катап библиотека дугайында

Барымы-Хейчик районун Аксы-Бардыкта «Ленин өркү» колхозтук библиотеканы тургустунгадан бээр бир чыл ажыл турар. Баштайгы үеде библиотеказын ишти амы-шыл, ноң фондусу болган ноңчүкчуларын саны дыка хөй болуп, эки ажылдап турган. Анда ажылдап турган библиотека эргелекчи өкө амыкче ишчөөн төлөөдө, оң эргелекчиликте колхоз дарганының кадым Наталья Солдатова кирген. Эш Солдатова эргелекчи соонда библиотеканын ажылы шуут бексирөөн. Библиотеканын кырышканы кылбаанында чыгыш чаыстан дыка хөй номнар үрелген. Амгы үеде библиотеканы солгаларын калбак мит-биле дуй хап каан, бажының даштыкы экик чалаан өр алган барган. Библиотеканын илчээш шуут чок, иччангаш эртен күстен эгелээп амага чедир ажылды көрбөз.

Библиотеканын мындык четпес ажылы эртен чымын үнөг № 231 «Шын» солунга база районун «Чам амырлар» солунуңа шүтүмчүлөп бизжөн. Бо ажылды хылап көөр талазы-биле СЭКП районо болган райүтөөком кандыг-даа хемчег албаан. База ол колхозтун даргаам эш Солдатов, анда партия ага организастыктын секретары эш Кудерек агар четпес ажылды көре тура-ла оң-биле ага-дежип турар. А колхоз дарганының кадым Наталья Солдатованын библиотекка эргелекчи кижи болуп алган халас акча ап олурары эдентип чүве.

Колхозчуларын болгаш суурунун чуртталгаларының нома хандыкымын дыка улуг. Иччангаш библиотекка ажылы шуут ага чыартып тургускан, колхозчуларын нома сомуургалы дартын хандырар кажан боттанар чүве ирги?

К. БОРАҚНАЙ.

Агротехниктиң куретун өөредилгези чорувастаан

Чөө-Хейчик районун «Октябрь 30 чымы» көдө ажыл-агый артелине агротехникти курту эртен чымын организастаан. Ол курска өөренир күзелин плекеткен колхозчулар хөй болган. Иччангаш болуру-даа билидирин. Ол курска өөренип турган, чер ажылының агротехниканын чамдык бөдүң аргаларын билип алырынга олар сомуургалды. Колхозтарын бо күзелин боттарында көдө ажыл-агыйның тускай эртекинчилери дузаалар хүлээлгелин.

рынга томуйлаткан зоотехник эш Конгар биле агроном эш Лисенко колхозчуларын күзелин бо удаа шапыктырай барганар. Олар агротехникти курту күзелин барык эртербөөнер. Куртуң ажылы өкөждер дугайында колхоз баштаар чер-даа, анда партия ага организастаыла боттуг хемчегти албаанар.

Иччангаш куртуң ажылы өкөждеринче сөгүш салбайн турган колхоз бүдүрүлгезинге кадык чедишкенин чеди ап болуру иччангаш.

О. ОЧУР-ООЛ.

Бүдүрүлгө чорудулга бүрүзүндө хөй күш кирер ажылдарны чигедери

Горькийниң В. М. Молотов аттыг автомобиль заводунун дарганын бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырыштын организастаарының эгелекчилери болганар. Ол патриоттук агаалык заводтун бүгү чехтери болган чурттуң хөй-хөй бүдүрүгелери деткөөнер. Социалист чырыштын чам форманын үнелип чорук болза, күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн белидер, продукцияның шынарын белидер болгаш оң ботүезин чигедир дөштү ажылың бүрүзү бодунун участогунга дерлелгелерин болгаш херекселдерин өйчө чогуумчалык ажылдарының аргаларын дилеп тып турарында болур.

Бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырыштын организастаарының эгелекчилери болганар. Ол патриоттук агаалык заводтун бүгү чехтери болган чурттуң хөй-хөй бүдүрүгелери деткөөнер. Социалист чырыштын чам форманын үнелип чорук болза, күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн белидер, продукцияның шынарын белидер болгаш оң ботүезин чигедир дөштү ажылың бүрүзү бодунун участогунга дерлелгелерин болгаш херекселдерин өйчө чогуумчалык ажылдарының аргаларын дилеп тып турарында болур.

Горькийниң В. М. Молотов аттыг автомобиль заводунун дарганының дуржулганы болзаыраптай болган бек бек бүдүрүлгүзү эвес техникалыг, чурттуң өкөөлдө завоотарында база чедишкенин эки ажылдагынын болур. Ажыкчыларын күш-ажылың чигедип турар завооту чыдыларын дургузунда тыптып турар бүгү чам чүүдериң дугайың чугулаар берге. Күш-ажылдык бүдүрүлгүзүн болгаш бүдүрүлгениң културалык белидерин беш чок ажыл чүткө үнөөк, чырыкчы саналдарын бүдүрүлгө шийткенин чугулаарга-ла чедер.

Бүдүрүлгө чорудулганын тус бүрүзүндө хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырыштын организастаарының эгелекчилери болганар. Олар агротехникти курту күзелин барык эртербөөнер. Куртуң ажылы өкөждер дугайында колхоз баштаар чер-даа, анда партия ага организастаыла боттуг хемчегти албаанар.

Заводта чогадыкчы эгелээкчинерин үнер дөштү төтүмчө. Чыл бүрүдө кадык бир чам чүүдериң кырып турар. Бүдүрүлгө чорудулгаларында хөй күш үнер ажылдарын чигедир дөштү социалист чырыш 1954 чылдан эгелеп улам-ла улуг күш-биле хаймын үнөп. Бо хүнери мындан мун икчилер: шүткүчүлөр, өптекилер, моторщиктер, прессовщиктер, инструментальщиктер киржин турарлар.

Бистия заводта өкөөлдө коллективтеринде иччангаш өркү кирген ажылдап турар икчилер бар. Иччаарга ажыл херекке

Бис икженер-биле кады 100 килограмм чедир деналык иччангаш демжин көдүрүп турар тускай херекселдер-биле

